

А Л Г О Р И Т М П Р И Й Н Я Т Т Я У П Р А В Л І Н С ь К О Г О Р І Ш Е Н Н Я Н А П І Д П Р И Є М С Т В І

Анотація. Обґрунтовано алгоритм прийняття управлінського рішення на підприємстві. Розкрито сутність понять "рішення" та "управлінське рішення". Складено алгоритм його виконання та проаналізовано етапи процесу прийняття управлінського рішення.

Аннотация. Обоснован алгоритм принятия управленческого решения на предприятии. Раскрыта сущность понятий "решение" и "управленческое решение". Составлен алгоритм его выполнения и проанализированы этапы процесса принятия управленческого решения.

Annotation. The algorithm of administrative decision-making at an enterprise is substantiated. The essence of "decision" and "administrative decision" terms is exposed. The algorithm of its implementation is developed and the stages of the process of making the administrative decision are analysed.

Ключові слова: рішення, управлінське рішення, прийняття управлінського рішення, алгоритм прийняття управлінського рішення.

Метою статті є дослідження алгоритму прийняття управлінського рішення на підприємстві.

Проблемам прийняття управлінського рішення на підприємстві присвячено багато наукових робіт вчених-економістів, а саме: О. Амосова, В. Бакуменко, О. Власюка, А. Дегтяря, Р. Фатхутдинова та ін.

Рішення – це результат вибору з безлічі варіантів, альтернатив та є керівництвом до дії на основі розробленого проекту або плану роботи [1, с. 25].

Управлінське рішення – це результат конкретної управлінської діяльності менеджера [1, с. 157]. Ухвалення рішень є основою управління. Управлінські рішення за своїм специфічним змістом абсолютно не схожі один на одного. Управлінські рішення можуть прийматися по-різному, з точки зору складності і складу проблем та й на різних ієрархічних рівнях. Будь-яким рішенням є певний вигляд інформації. Рішення обов'язково включає описову та приписуючу інформацію [2, с. 17].

Одним із показників діяльності менеджера є його здібність приймати правильні управлінські рішення. Оскільки менеджери виконують чотири функції управління: планування, організація, мотивація і контроль, то розробка та прийняття управлінських рішень є творчим процесом у діяльності керівників.

У процесі прийняття управлінського рішення менеджер повинен дати відповіді на такі запитання: що робити, як робити, кому доручити роботу, для кого робити, де робити, які строки виконання роботи [1, с. 119–121].

Процес прийняття управлінських рішень включає шість послідовних етапів.

Алгоритм – це логічна послідовність виконуваних дій, що призводять до їх логічного завершення [3]. Алгоритм прийняття управлінського рішення на підприємстві (рисунок) полягає в дотриманні певної послідовності і виконанні обов'язкових дій, що призводить до логічного їх завершення.

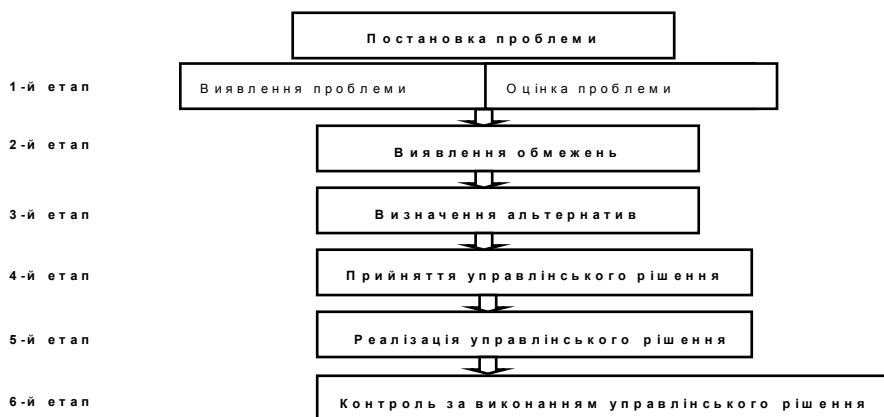

Рис. Алгоритм прийняття управлінського рішення на підприємстві

Слід зупинитися на детальному аналізі кожного з етапів, що наведені на рисунку.

1. Постановка проблеми. У витоків будь-якого рішення знаходиться проблемна ситуація, що потребує свого вирішення. Завдання менеджера на цьому етапі полягає в аналізі проблемної ситуації, тобто в виявленні симптомів "хвороби", у вивченні положення справ і цілей, попередньому формулюванні критеріїв рішення.

Отже, процес постановки проблеми складається з виявлення цієї проблеми та її оцінки.

Оцінка проблеми – встановлення її масштабів і природи тоді, коли проблема виявлена. Визначення масштабів не означає знаходження причини і джерела проблеми. Йдеться лише про оцінку розміру засобів для її вирішення і ступеня її серйозності [4].

2. Виявлення обмежень і визначення альтернатив. Причиною проблеми можуть бути сили, що знаходяться за межами організації (зовнішнє середовище), які менеджер не в змозі змінити.

3. Такі обмеження звужують можливості прийняття оптимальних рішень. Для цього необхідно виявити джерело і сутність обмежень та намітити можливі альтернативи. Тобто доцільно виявити всі можливі дії, що усувають причину проблеми.

4. Прийняття рішення. На цьому етапі розробляються альтернативні рішення, дається їх оцінка та відбирається альтернатива з найбільш сприятливими загальними наслідками.

5. Реалізація рішення. Процес не закінчується вибором альтернативи. На стадії реалізації приймаються міри для конкретизації рішення та доведення його до виконавців. Тобто цінність рішення полягає в його здійсненні (реалізації).

6. Контроль за виконанням рішення. У процесі контролю виявляються відхилення та вносяться поправки, що допомагають реалізувати рішення до кінця. За допомогою контролю встановлюється зворотний зв'язок між керуючою і керованою системами [5, с. 197–198].

Таким чином, метою розробки алгоритму прийняття управлінського рішення є необхідність оцінити його рівень впливу для того, щоб прийняти остаточне та раціональне рішення. Це необхідно також для збереження кваліфікованого персоналу на підприємстві. Алгоритм прийняття управлінського рішення дає змогу керівникам, які його приймають, послідовно підготувати, розробити, оцінити, проконтролювати та реалізувати управлінське рішення.

Наук. керівн. Малюкіна А. О.

Література: 1. Концептуальні засади менеджменту в інформаційній економіці : монографія / Т. І. Лепейко, О. І. Пушкар, О. М. Миронова та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Т. І. Лепейко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 252 с. 2. Технологія прийняття управлінських рішень : навч. посібн. / укл. В. Д. Бакуменко. – К. : Вид. НАДУ при Президентові України, 2007. – 20 с. 3. Власюк О. С. Можливості застосування аналітичного планування для обґрунтування та підготовки рішень на вищих рівнях управління : монографія / О. С. Власюк. – К., 1995. – 235 с. 4. Механізми прийняття управлінських рішень органами державної влади щодо соціально-економічного розвитку регіонів / А. О. Дегтяр, О. Ю. Амосов, В. М. Мартиненко та ін. – Х. : ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. – 368 с. 5. Фатхутдинов Р. А. Разработка управленческого решения / Р. А. Фатхутдинов. – М. : ЗАО "Бизнес-школа "Интел-синтез", 1998. – 272 с.